

המצב ח"ו של חסרון בצמאון לדברי תורה, יבוקש טבע הדג אצל כלל ישראל ולא ימצא.

ויתירה מזו תחסר ותיחלש ההכרה היסודית שנזכרה בדברי ר' עקיבא, שכשביקש השועל מהדגים שיעלו עמו ליבשה וינצלו אמרו לו "ומה במקום חיותנו אנו מתיראין במקום מיתתנו עאכו"כ", וסיים ר' עקיבא ואמר "אף אנחנו עכשיו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה כי היא חייך ואורך ימך כך, אם אנו הולכים ומבטלים ממנה עאכו"כ", הכרה זו שישנה אצל הדגים שבלי מים אין חיים, היא ההכרה של כלל ישראל בייחס לתורה שהתורה היא מקום חיותנו ובלי תורה זה מיתה, וקודם ביאת המשיח תיחלש הכרה זו רח"ל.

ועד"ז איתא בגמ' (ע"ז ג' ע"ב) "אמר רב יהודה אמר שמואל מאי דכתיב ותעשה אדם כדגי הים כרמש לא מושל בו, למה נמשלו בני אדם כדגי הים לומר לך מה דגים שבים כיון שעולים ליבשה מיד מתים, אף בני אדם כיון שפורשין מדברי תורה ומן המצוות מיד מתים", כך היתה הידיעה וההכרה בכל הדורות, אבל לפני ביאת המשיח יהיה ח"ו מצב שאנשים ידמו בנפשם שאף אם יפרשו מן התורה ינצלו, ועוד יחשבו שח"ו ע"י שיפרשו מן המים שאינם אלא תורה, עי"כ תבא להם הרווחה בפרנסתם וכך תהיה להם הצלחה. ¹³⁶⁷⁶ אוצר החכמה עלינו להיות מוכנים ללמוד תורה מתוך הדחק ובמסירות נפש, גם כאשר המלכות גוזרת גזירות למעט את התורה ולומדיה, ולהחליש את כחם של עמלי תורה, ולהכיר בבירור שבלי תורה אנו כמתים, "ומה במקום חיותנו כך, אם אנו הולכים ומבטלים ממנה על אחת כמה וכמה", וכך נזכה לגאולה.

שם. אמר רבי חמא בר חנינא אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזלָה מישראל⁵.

ופירש"י עד שתכלה מלכות הזלָה, "שלא תהיה להם שום שולטנות לישראל אפילו שולטנות קלה ודלה". (וז"ל בן יהוידע "נ"ל בס"ד הכוונה על מנהיגי הדור שגם המנהיג נקרא מלך, ובגמ' נקראת ההנהגה בשם מלכות כמו מלך רבה מלך ר"י וכיו"ב, ויש מנהיגים זלים וריקים ומולכים באלימות, או לסיבה אחרת").

הנה מכאן מוכח להדיא כדברי קדושי עליון מרן החזון איש ומרן בעל דברי יואל וצוקללה"ה שאמרו ששלטון הרשע שבארץ ישראל, שאין לך יותר מבוזה וזולה ממנה, תתבטל באופן מוחלט לפני ביאת המשיח, וכלשונו של

מִרְן הַחֲזוֹ"א "משיח וועט פון זיי ניט איבער נעמען", (משיח לא יקח את הארץ מתחת ידיהם הטמאות), ובוודאי שאנו קרובים לזה מאד.

והנה הדרך להגיע לידי כך שנזכה שיקויים "להעביר ממשלת זדון מן הארץ" ותכלה מלכות הזלה מישראל שלא תהיה להם אפילו שולטנות קלה ודלה, הוא בכח התפלה וכמבואר כאן בדברי המהרש"א, שפירש הפסוק וכתת הזלזלים במזמרות, "ר"ל בתפלה שעושין ישראל במזמורים של תהלים שנאמרו על הגלות".

הן אמנם כי דעת המהרש"א ד"מלכות הזלה" היינו מלכות אדום, שקראה הכתוב מלכות מזולזל ובזוי כדכתיב הנה קטן נתתיך בגויים בזוי אתה מאד, ועד"ז הביא בספר מרגלית הים בשם אוצר הגאונים דקאי על מלכות רומי היא אדום.

אולם י"ל שבעצם זהו דבר אחד עם שיטת רש"י שפירש מלכות הזלה על שולטנות של ישראל, משום ששולטנות זו גם היא שייכת למלכות אדום, וכדרך שדרשו חז"ל (חולין צ"א ע"א) על הפסוק (בראשית ל"ב, כ"ה) ויאבק איש עמו, רב שמואל בר אחא קמיה דר"פ משמיה דרבא בר עולא אמר כת"ח נדמה לו, והיינו שישנה בחינה ששרו של עשו מתגלה בדמות של ת"ח, יש לו ידיעות בש"ס ולומד הרבה, יכול לזרוק ולצטט מימרות מכל הש"ס, אבל באמת הוא שרו של עשו, ושרו של עשו הוא הס"מ בעצמו כמש"כ רש"י (סוכה כ"ט ע"א) שסמא"ל הוא שרו של עשו, נמצא שהס"מ בעצמו יכול להיות נדמה כת"ח.

וכך שמעתי מבעל הדברי יואל מסאטמער שאמר בשם בעל הדברי חיים מצאנז זצללה"ה שהעולם חושב שעשו היה הולך "עם סנדלים בלי גרביים", והאמת היא שהיה הולך "מיט א גרויסע בעקיטשע" עם מלבוש רבני מכובד, עכ"ד, וכך הוא גם בימינו ששרו של עשו נדמה כת"ח, כשמדברים איתם הם יזרקו בפניך ידיעות מכל הש"ס, ובאמת הם "שרו של עשו", וא"כ ג"ז נכלל בדברי המהרש"א שמלכות הזלה היינו מלכות אדום שהרי "עשו הוא אדום", היינו הך.

וכבר נתבאר כי הדרך לינצל מהם ולבטל כחם ושולטנם הוא ע"י כח התפלה כדכתיב וכתת הזלזלים במזמרות, ופי' מהרש"א בתפלה של מזמורי תהלים, ויל"פ עוד ע"פ הפסוק (תהלים קיט) זמירות היו לי חוקיך, שדברי תורה נקראים "זמירות", ובכח התורה תכרת ותכלה מלכות הזלה מישראל.